

NOTAT

28. januar 2009

J.nr. 08-21-0020

Y1/amt/alh

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik (Ændring af 300 timers reglen for ægtepar)

Forslaget blev den 26. november 2008 sendt i ekstern høring med svarfrist 15. december 2008.

Der er modtaget høringssvar fra følgende medlemmer af Beskæftigelsesrådets Ydelsesudvalg: LO, FTF, DA, LH og KL. Desuden er modtaget høringssvar fra: Amnesty International, Ankestyrelsen, Dansk Socialrådgiverforening, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Institut for Menneskerettigheder, BDO Kommunernes Revision, Kristelig Fagbevægelse, Rigsrevisionen, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Sikringsstyrelsen, Aalborg Kommune og Dansk Flygtningehjælp.

DA, LH, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, BDO Kommunernes Revision, Kristelig Fagbevægelse, Rigsrevisionen og Sikringsstyrelsen har ikke bemærkninger til forslaget.

Generelt:

I mange af høringssvarene er henvist til den kritik af 300 timers reglen, som blev fremført, da reglen blev vedtaget i foråret 2006 (L 89 Folketingssamlingen 2005-06), og som er blevet fremført i de 2½ år, reglen har været gældende.

Det anføres bl.a., at reglen rammer svage ledige, herunder navnlig personer af anden etnisk herkomst, der ikke har mulighed for at opfylde kravet om ordinært arbejde. Det anføres endvidere, at reglen fører til isolation og fattigdom i de berørte familier, og udvidelsen af timekravet fra 300 til 450 timer forstærker de negative virkninger af reglen.

Kommentar:

Formålet med indførelsen af 300 timers reglen og nu med forhøjelsen af timetallet er at give begge ægtefæller i ægtepar, der har modtaget kontanthjælp i 2 år eller derover, et økonomisk incitament til at komme i ordinær beskæftigelse og bringe sig ud af offentlig forsørgelse.

Kontanthjælp har aldrig været tænkt som et varigt forsørgelsesgrundlag, og formålet med at yde hjælpen er ifølge loven at sætte modtageren af hjælp i stand til at klare sig selv. Derfor skal både modtageren og ægtefællen efter evne udnytte og udvikle deres arbejdsevne.

Reglen retter sig mod ægtepar, der får beregnet kontanthjælp på grundlag af voksensatser. For sådanne par gælder det, at én arbejdende ægtefælle skal have en indtægt på ca. 22.000 kr. om måneden, før parret har det samme til rådighed, som hvis de begge modtager kontanthjælp.

Det er regeringens opfattelse, at det efter 2 år er helt rimeligt at stille krav til begge ægtefæller om dokumentation for arbejdsmarkedstilknytning. Ægtepar, der har indrettet sig på en arbejdsdeling, hvor den ene ægtefælle er udearbejdende og den anden reelt hjemmegående, må tage konsekvensen af denne arbejdsdeling og basere deres økonomi på én indtægt.

SFI's rapport fra juni 2008 viser, at 300 timers reglen har virket efter hensigten. Ca. en tredjedel af de personer, der har fået frataget kontanthjælpen, er kommet ud af kontanthjælpssystemet og ind på arbejdsmarkedet. Det samme gælder ca. 25 pct. af dem, der blev varslet om, at de kunne miste hjælpen.

Så er der en tredjedel, der ikke opfylder kravet om 300 timers arbejde. Dem vurderer kommunen til at være i stand til at arbejde, og de bliver derfor betragtet som reelt hjemmegående. Ægtepar må gerne indrette sig sådan, at den ene går hjemme – bare ikke på det offentlige regning. Med retten til kontanthjælp følger pligten til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

En anden analyse - fra AKF ligeledes fra juni 2008 – viser, at reglen er blevet opfattet som "et prik på skulderen", både af kontanthjælpsmodtagerne og af kommunerne. Kontanthjælpsmodtagerne har forstået, at det er alvor, når der stilles krav om arbejdsmarkedstilknytning, og for nogle indvandrerkvinder har reglen betydet, at de over for deres ægtefæller har fået et argument for at søge ud på arbejdsmarkedet.

Det er der brug for. Indvandrerkvinder fra ikke-vestlige lande har en beskæftigelsesfrekvens på ca. 46 pct. Det er et problem for kvinderne selv og i forhold til integrationen.

For sagsbehandlere i kommunerne har reglen givet anledning til at gøre en ekstraordinær og målrettet indsats over for de langvarige kontanthjælpsmodtagere, der faktisk kan arbejde, og til at bringe andre, hvis arbejdsevne er begrænset, videre til fleksjob, revalidering eller førtidspension.

Der er stadig brug for den ekstra indsats for at bringe flere tættere på arbejdsmarkedet, også i den nuværende konjunktursituation. Demografien gør manglen på hænder til en udfordring mange år frem.

450 timers arbejde på 2 år svarer til ca. 3 måneders fuldtidsarbejde, knap 20 timers arbejde om måneden eller 5 timers arbejde om ugen. Efter regeringens opfattelse er der stadigvæk tale om et beskedent krav om tilknytning til arbejdsmarkedet, som alle, der har en arbejdsevne, kan opfylde.

Personer, der (for tiden) ingen arbejdsevne har, eller som er under afklaring til revalidering, fleksjob eller førtidspension, skal fortsat ikke opfylde kravet om

300/450 timers arbejde, ligesom perioden på "de seneste 24 kalendermåneder" forlænges, hvis en person har været forhindret i at arbejde fx på grund af sygdom eller barsel.

Nedenfor er gengivet synspunkterne til lovforslagets enkelte elementer:

- 1. Forslag om skærpelse af kravet om arbejde, således at hver ægtefælle fremover skal dokumentere 450 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for de seneste 24 kalendermåneder, for at begge ægtefæller kan blive ved med at modtage hjælp.**

LO og FTF kan ikke støtte lovforslaget. Det er organisationernes opfattelse, at med en forventet højere arbejdsløshed vil det blive meget svært – for ikke at sige umuligt - for endnu flere kontanthjælpsmodtagere at opnå 450 timers ordinært og udstøttet arbejde inden for 2 år. En SFI undersøgelse viser, at blandt de interviewede, der havde mistet retten til kontanthjælp, var 70 pct. kvinder. Og blandt dem, der har mistet kontanthjælpen, er der desuden en overvægt af kvinder med anden etnisk baggrund. Forslaget har således klare ligestillingsmæssige konsekvenser. Forslaget vil reelt udstøde en stor del af målgruppen fra arbejdsmarkedet, og der vil ske en fattigdomsgørelse med forringede vilkår for børn og øget kriminalitet til følge. Udstødningen vil øge tilgangen til førtidspension, hvilket organisationerne finder paradoksalt, når regeringen samtidig vil forringe førtidspensionsordningen. Regeringen burde begrænse fødekæderne til førtidspension, herunder stigningen i det langvarige sygefravær, samt sætte mere gang i revalideringsindsatsen.

Rådet for Socialt Udsatte frygter for de sociale konsekvenser af forslaget, der betyder, at familier, der i forvejen hører til de vanskeligst stillede, vil miste 96.000 kr. årligt i kontanthjælp. Rådet finder ikke, at SFI's undersøgelse giver belæg for at antage, at 300 timers reglen har haft den effekt, at en stor del af de langvarige kontanthjælpsmodtagere er kommet i arbejde. Rådet bemærker i øvrigt, at undersøgelsen vedrører overgangsperioden, hvor kravet var 150 timers arbejde. Rådet anfører, at personer – mens de optjener de 450 timers arbejde – på grund af modregningsreglerne i kontanthjælpssystemet kun vil få en gevinst på 5 kr. pr. time. Det anføres, at arbejdsløsheden er stigende særlig for gruppen af ufaglærte. Rådet savner en vurdering af, om kontanthjælp kun til den ene ægtefælle giver et reelt forsørgelsesgrundlag. Rådet mener, at spørgsmålet, om en person er berettiget til kontanthjælp, bør afgøres konkret på grundlag af en vurdering af, om den pågældende er i stand til at arbejde, og om den pågældende står til rådighed for arbejdsmarkedet. Derfor bør objektive regler som 300/450 timers reglen afskaffes. Alternativt bør forslaget om en skærpelse trækkes tilbage.

Dansk Socialrådgiverforening anfører, at alle undersøgelser viser, at beskæftigelseseffekten af 300 timers reglen er minimal. Foreningen mener ikke, at det er en succes, at en gruppe personer nu forsørges af en ægtefælle. Navnlig fordi disse ledige ikke længere har nogen pligter eller rettigheder i forhold til en beskæftigelses- og integrationsfremmende indsats. Reglen marginaliserer en fortsat udsat gruppe som primært består af ledige med ikke vestlig baggrund, og fungerer på den måde som en hindring for integration. Foreningen er bekymret for utilsigtede konsekvenser for børn i de ramte familier og for utilsigtede konsekvenser i form af udsættelser fra boliger, dårlig integration, opbygning af gæld, fastholdelse i negativ social

arv mv. Foreningen foreslår, at der igangsættes effektanalyser af reglen, inden der arbejdes videre på en vedtagelse af forslaget. Skærpsen virker ekstra absurd i betragtning af, at Danmark pt. befinder sig i en recession med forventning om stigende arbejdsløshed. Foreningen anbefaler, at forslaget bortfalder.

Rådet for Etniske Minoriteter er enig i, at det skal kunne betale sig at arbejde, men anfører at et frit valg mellem at stå til rådighed for arbejdsmarkedet eller at blive hjemmegående fordrer, at den enkelte kan forstå konsekvenserne af en given beslutning. At dette så langt fra er tilfældet, viser SFI's undersøgelse med al tydelighed. Kun 56 pct. af de frakendte og 41 pct. af de ikke-frakendte vurderer, at de helt er klar over, hvad 300 timers reglen går ud på. 95 pct. af de frakendte og 90 pct. af de ikke-frakendte er ikke født i Danmark, og over en tredjedel taler slet ikke dansk. 70 pct. af de frakendte er kvinder. 450 timers reglen vil få massiv etnisk slagside, hvor særligt kvinder med baggrund i tredjeverdenslande vil blive ramt. Rådet er bekymret over, at en tredjedel af de personer, der ikke længere modtager hjælp, fuldstændigt har mistet tilknytningen til arbejdsmarkedet. Rådet frygter, at 450 timers reglen vil betyde, at "ekskluderer vi en kvinde, ekskluderer vi en hel familie". Som alternativ anbefaler Rådet regeringen at lade sig inspirere af HK's integrationsudspil om ret og pligt til uddannelse for alle nydanskere mellem 30 og 50 år.

Amnesty International henviser til sit hørings svar i forbindelse med indførelsen af 300 timers reglen, hvor organisationen satte spørgsmålstegn ved, om lavere ydelser vil medføre en bedre integration. Efter Amnestys overbevisning har de negative resultater af de lave ydelser også vist sig at opveje en evt. stigning i beskæftigelsen. SFI's undersøgelse viste, at 33 pct. af de frakendte var i beskæftigelse. Størstedelen havde således mistet deres forsørgelsesgrundlag. 450 timers reglen vil have samme negative følgevirkninger som starthjælpen, der fører til fattigdom og marginalisering. 450 timers reglen er skræddersyet til at ramme etniske minoriteter. Organisationens finder det glædeligt, at personer i matchgruppe 5 fortsat er fritaget, men finder det fortsat problematisk, at personer i matchgruppe 4 er omfattet. SFI's undersøgelse viste, at halvdelen af de personer, der ikke havde været i stand til at opfylde 300 timers kravet, befandt sig i matchgruppe 4. En stor del af denne gruppe er nydanskere med massive sprog- og helbredsproblemer herunder traumatiserede flygtninge. De har ikke de nødvendige kvalifikationer, og der eksisterer samtidig en vis tilbageholdenhed på arbejdsmarkedet over for at ansætte personer med anden etnisk baggrund. Set i lyset af at arbejdsløsheden igen er begyndt at stige, anbefaler Amnesty, at også personer i matchgruppe 4 fritages fra 450 timers reglen. Amnesty mener, at en forringelse i økonomien for svage flygtninge og andre med anden etnisk baggrund medfører fattigdom og hæmmer integrationsmulighederne, også for børnene i de ramte familier.

Institut for Menneskerettigheder henviser til sit tidligere høringsnotat af 4. november 2005 vedr. indførelse af bl.a. 300 timers reglen. I notatet blev reglen vurderet i relation til kontanthjælpens størrelse og spørgsmålet om diskrimination. I begge relationer kunne det ifølge instituttet ikke udelukkes, at reglen kunne give anledning til kritik fra henholdsvis FN Komitéen for Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder (CESCR) og Menneskerettighedskomiteen (HRC). Det er instituttets opfattelse, at der ikke foreligger entydig dokumentation for, at lavere sociale ydelser giver incitament til, at borgere på overførselsindkomster kommer i arbejde. SFI's undersøgelse af 300 timers reglen viser, at en relativt stor andel af langvarige

kontanthjælpsmodtagere er kommet i arbejde, men undersøgelsen viser også, at hovedparten af interviewpersonerne havde udenlandsk baggrund, var lavere uddannede, havde flere helbredsproblemer og i højere grad var placeret i matchgruppe 5. En anden undersøgelse fra SFI viser, at 59.000 børn lever i relativ fattigdom, og resultaterne peger imod, at det især er børn af enlige forsørgere og forældre på kontanthjælp, der lever i fattigdom. Den foreslåede stramning vil betyde marginalisering af en større gruppe kontanthjælpsmodtagere med risiko for, at disse kommer til at leve et liv i egentlig fattigdom. Der vil være en overrepræsentation af kontanthjælpsmodtagere med anden etnisk baggrund, og marginaliseringen vil udgøre en yderligere barriere for integration, også i relation til de berørte gruppers børn. På den baggrund finder instituttet, at det er afgørende, at der tilvejebringes statistiske oplysninger til belysning af, i hvilket omfang reduktion af sociale ydelser, herunder kontanthjælpen, betyder, at familier i Danmark lever i regulær fattigdom, samt hvilke befolkningsgrupper det drejer sig om. Endvidere finder instituttet, at det bør overvejes officielt at definere en fattigdomsgrænse. Der henvises til tidligere Concluding Observations fra CESCR og til, at Danmark skal aflevere sin næste rapport til CESCR 30. juni 2009.

Dansk Flygtningehjælp henviser til sit tidligere høringssvar af 4. november 2005 i forbindelse med indførelsen af 300 timers reglen, hvor der især blev udtrykt bekymring for alvorlige negative konsekvenser for traumatiserede flygtninge og deres familier. Forøgelsen af timekravet indebærer en skærpet risiko for negative følger for både voksne og børn i de berørte familier. Dansk Flygtningehjælp opfordrer til en analyse og afvejning af fordele og ulemper ved reglen. Dansk Flygtningehjælp mener, at det er væsentligt med en styrket beskæftigelsesindsats, og at personer, der har mulighed for at komme i arbejde skal have aktiv støtte og hjælp til at komme i beskæftigelse. Man er dog fortsat tvivlende overfor, om de foreslåede økonomiske incitamenter fører til beskæftigelse, og henviser til, at SFI's undersøgelse ikke er en egentlig effektanalyse. Dansk Flygtningehjælp finder, at det er problematisk for den videre integrationsproces, at personer, der har mistet retten til kontanthjælp, også kan miste muligheden for beskæftigelsesfremmende tilbud. Fattigdommen i de familier, der skal klare sig for én kontanthjælp, vil betyde yderligere marginalisering og vanskelige integrationsvilkår. Dansk Flygtningehjælp opfordrer til, at man genovervejer, om også personer i matchgruppe 4 bør være undtaget fra kravet om arbejde. Den aktuelle økonomiske konjunktur med stigende arbejdsløshed blandt ufaglærte må forventes at svække gruppens beskæftigelsesmuligheder yderligere. Skærpelsen af timekravet vil derfor kunne ramme denne gruppe uforholdsmæssigt hårdt og vil kunne ramme ledige, som gør, hvad de kan for at skaffe sig et job og blive selvforsørgende.

Kommentar:

Om baggrunden for reglen og for skærpelsen af timekravet henvises til de indledende generelle bemærkninger.

Herudover kan det anføres, at det ikke er en del af regeringens politik at foreslå fastlagt en officiel fattigdomsgrænse. Det er ikke muligt ud fra objektive kriterier at sige, hvad der er et "acceptabelt" eller "rimeligt" levestandard. Det afhænger af den enkeltes situation og præferencer. En fattigdomsgrænse sikrer ikke en bestemt levestandard.

Den eksisterende 300 timers regel gælder for alle ægtepar, der har modtaget hjælp i sammenlagt 2 år eller derover, og som aktuelt får beregnet hjælpen på baggrund af voksensatser, uanset etnisk herkomst m.v. Det samme vil gælde for den fremtidige 450 timers regel. Når der er en overrepræsentation af ægtefæller med anden etnisk baggrund blandt de ægtefæller, der mister retten til hjælp eller er i risiko for at miste retten til hjælp, skal dette ses i sammenhæng med, at der er en overrepræsentation af ægtepar med anden etnisk baggrund blandt samtlige ægtepar på langvarig kontanthjælp.

Kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 4 har en arbejdsevne. Ellers burde de have været kategoriseret i matchgruppe 5. Selvom der må forventes en stigning i ledigheden, skal ledige fortsat stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

KL og Aalborg Kommune har i deres høringsvar givet udtryk for utilfredshed med den lange overgangsordning, der betyder, at kravet om ordinært arbejde først stiger fra 300 til 450 timer pr. 1. juli 2011. Endvidere gøres der opmærksom på, at reglen er meget administrationskrævende, og at der mangler IT-understøtning i kommunerne.

Kommentar:

Den lange overgangsordning på 2 år er valgt, så personerne har en rimelig tid til at opfylde de nye krav, og fordi det skønnes at være den enkleste model for kommunerne at administrere. En indfasning med fx 375 timer efter det første år ville betyde, at kommunerne skulle holde styr på tre modeller. Virkning med det samme, dvs. et krav om 450 timer inden for de seneste 24 kalendermåneder allerede pr. 1. juli 2009, ville stride mod det almindelige princip om, at der ikke lovgives "med tilbagevirkende kraft". Borgerne skal have mulighed for at kende og handle i overensstemmelse med lovgivningens krav.

Kommunerne er selv ansvarlige for tilrettelæggelsen af administrationen af kontanthjælp, herunder også administrationen af 300/450 timers reglen. Klager over manglende IT-understøtning må derfor rettes til kommunalbestyrelserne.

2. Forslag til præcisering af målgruppen for ordningen, herunder en præcisering af at også ægtepar, hvor den ene er i ordinært udstøttet arbejde og kun den anden modtager (supplerende) hjælp, er omfattet af reglen.

LO og FTF anfører, at der med præciseringen af målgruppen vil blive langt flere, der bliver berørt af reglen. En ægtefælle på arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge, revalideringsydelse, ledighedsydelse/særlig ydelse eller i fleksjob har overordentligt svært ved at forsørge familien, og en ægtefælle på revalideringsydelse vil ikke kunne afbryde revalideringsplanen og klare sig på det ordinære arbejdsmarked.

Rådet for Socialt Udsatte frygter for de sociale konsekvenser af udvidelsen af personkredsen til også at omfatte ægtepar, hvor den ene er i udstøttet beskæftigelse, mens den anden er på kontanthjælp. Rådet opfordrer til, at udvidelsen trækkes tilbage.

Dansk Socialrådgiverforening finder, at det forhøjede timekrav sammen med udvidelsen af målgruppen primært vil betyde en stigning i antallet af personer, der falder for reglen – og dermed også en stigning af de i forvejen voksende antal af udsættelser fra boliger og i familier med børn, der lever i relativ fattigdom. Foreningen anbefaler på den baggrund, at forslaget bortfalder.

Dansk Flygtningehjælp anfører, at den foreslåede forøgelse af timekravet og den samtidige udvidelse af målgruppen indebærer en skærpet risiko for negative følgevirkninger for både voksne og børn i de berørte familier.

Aalborg Kommune anfører, at de borgere, der som følge af Ankestyrelsens principafgørelse A-1-08 på ny fik udbetalt kontanthjælp, skal have nyt brev med orientering om, at de på ny omfattes af regelsættet pr. 1. juli 2009 og risikerer at miste kontanthjælpen pr. 1. juli 2011, medmindre de kan dokumentere mindst 450 timers arbejde. Der efterlyses en uddybning af overgangsreglen. Endelig efterlyser kommunen en begrundelse for, at de såkaldte kombinationsægtepar, dvs. ægtepar hvor den ene ægtefælle modtager kontanthjælp og den anden får en offentlig forsørgelsesydelse, hvor der ikke stilles krav om rådighed (studerende, pensionister og efterlønsmodtagere), ikke er omfattet af regelsættet.

Ankestyrelsen anfører, at indførelsen af 300 timers reglen var det foreløbigt sidste trin i en udvikling, som begyndte med vedtagelsen af lov om aktiv socialpolitik i 1998. Normalt var det sådan, at begge ægtefæller skulle udnytte deres arbejdsmuligheder. Ellers kunne der ikke ydes hjælp i form af kontanthjælp og aktivering. Med den ny ordning fik den hjemmegående ægtefælle mulighed for fortsat at være hjemmearbejdende mod, at der til gengæld blev beregnet en lavere hjælp til ægteparret. Ordningen fik således først betydning, hvis den ikke-hjemmearbejdende ægtefælle kom ud for en social begivenhed og fik behov for kontanthjælp. Styrelsen bemærker, at det kunne overvejes - i forlængelse af omtalen af, at 300 timers reglen efter lovens § 13, stk. 9, ikke gælder for personer med begrænset arbejdsevne - også at nævne de i § 13, stk. 11, nævnte forhold, der kan begrunde, at en ansøger ikke har pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder. I den sammenhæng bemærker styrelsen, at kommunen i den sag, der er gengivet i principafgørelse A-1-08, ikke havde stillet krav til kontanthjælpsmodtageren om tilknytning til arbejdsmarkedet. Den pågældende var derfor muligvis også af denne grund ikke omfattet af 300 timers reglen.

Foreningen af Statsforvaltningsdirektører bemærker, at der med forslaget skabes langt større klarhed end tidligere over, hvem der er omfattet af målgruppen.

Kommentar:

Om baggrunden for reglen og for skærpelsen af timekravet henvises til de indledende generelle bemærkninger.

Herudover kan det anføres, at behovet for et økonomisk incitament for begge ægtefæller er det samme, uanset om en fælles ægtefælleberegning efter lovens § 26, stk. 1, resulterer i, at der udbetales fuld kontanthjælp til begge ægtefæller, fuld kontanthjælp til den ene ægtefælle og supplerende kontanthjælp til den anden, supplerende kontanthjælp til begge ægtefæller eller kun supplerende kontanthjælp til den ene ægtefælle, fordi den anden ægtefælle har en arbejdsindtægt eller en erstatning

for en arbejdsindtægt, der overstiger kontanthjælpssatsen. I alle de nævnte situationer er kontanthjælpen ment som en midlertidig hjælp til forsørgelse, og målet er, at ægteparret bliver selvforsørgende.

Når parret har modtaget hjælp i sammenlagt 2 år, og det på et objektivt grundlag må konstateres, at den ene ægtefælle reelt er hjemmegående, falder hjælpen til den pågældende ifølge reglen væk. Som nævnt af Ankestyrelsen er der tale om en undtagelse fra den normale hovedregel om, at begge ægtefæller skal udnytte deres arbejdsmuligheder, ellers kan der ikke udbetales hjælp overhovedet til nogen af ægtefællerne.

Den af Ankestyrelsen nævnte frivillige ordning fra 1998 findes endnu, og kan stadig anvendes af en hidtidigt hjemmearbejdende ægtefælle, som er gift med en person, der rammes af en social begivenhed, og som ikke ønsker at stille sin arbejdskraft til rådighed for arbejdsmarkedet. Der kan dog ikke længere udbetales det såkaldte ægtefælletillæg.

Da 300 timers reglen blev indført, var der enighed mellem partierne bag lovforslaget om, at kun de såkaldte kombinationsægtepar helt skulle være undtaget fra regelsættet. Her beregnes der kun kontanthjælp til den ægtefælle, der ikke modtager den anden offentlige forsørgelsesydelse (folkepension, førtidspension, SU, orlovsydelse, efterløn eller fleksydelse).

For alle øvrige ægtepar, hvor der foretages en fælles ægtefælleberegning, og som efter forslaget (igen) bliver omfattet af regelsættet, ses der på hver ægtefælle for sig, og der tages individuelt stilling til, om de opfylder kravet om arbejde, herunder om der foreligger forskellige særlige forhold, der bevirker, at de enten ikke skal opfylde kravet, eller at den periode, inden for hvilken de skal optjene 300/450 timers arbejde, kan forlænges.

I forbindelse med Ankestyrelsens principafgørelse A-1-08 blev det anslået, at mellem 50-70 ægtefæller skulle have genoptaget udbetalingen af hjælp. Der er ikke grundlag for at antage, at præciseringen af målgruppen i det nu foreliggende lovforslag, vil udvide antallet af berørte ægtepar væsentligt herudover.

Da de pågældende ægtefæller siden Ankestyrelsens principafgørelse ikke har haft noget økonomisk incitament til at søge ordinært arbejde, er der foreslået en overgangsordning, der indebærer, at de først fra 1. juli 2011 bliver omfattet af et krav om (450 timers) arbejde inden for de seneste 24 kalendermåneder. De pågældende får således 2 år til at skaffe sig de krævede arbejdstimer, med mulighed for forlængelse efter de gældende regler i lovens § 13, stk. 11.

3. Forslag til andre præciseringer af lovtæksten, som har givet anledning til tvivl i den løbende administration i kommunerne.

KL finder det positivt, at nogle af de uklarheder, som findes i den gældende lovtækt, præciseres, men efterlyser yderligere præciseringer.

KL og Aalborg Kommune anfører, at forslaget om at give mulighed for forlængelse af 24 måneders perioden også i forbindelse med generhvervelse af retten til kontanthjælp, efter at ægtefællen har valgt at være hjemmegående eller retten til hjælp er bortfaldet som følge af 300/450 timers reglen, vil give vanskeligheder, idet kommunerne ikke nødvendigvis følger med i eller har mulighed for at følge med i, om en hjemmegående ægtefælle er syg, på barsel eller i øvrigt er omfattet af andre af de særlige forhold, der fremgår af lovens § 13, stk. 11.

Kommentar:

Det er nu præciseret i bemærkningerne, at ægtepar, hvor den ene ægtefælle er fængslet eller lign., og hvor der derfor kun beregnes hjælp til den anden ægtefælle som til en enlig, ikke er omfattet af 300/450 timers reglen.

For at imødekomme kommunernes betænkeligheder, er det endvidere skrevet ind i forslaget til § 13, stk. 12, 3. pkt. (lovforslagets nr. 4), at det er ansøgeren, der skal dokumentere, at der har foreligget omstændigheder, der kan begrunde en forlængelse af 24 måneders perioden. Det er herved forudsat, at kommunen i forbindelse med sin vejledning til borgeren om mulighederne for at generhverve retten til kontanthjælp også vejleder om, at det er borgeren, der har bevisbyrden for, at der har foreligget forlængelsesgrunde.

Foreningen af Statsforvaltningsjurister har foreslået, at der – udover de præciseringer, der allerede ligger i lovforslaget – sker en præcisering af 300/450 timers reglens samspil med reglen om nedsættelse af hjælpen til ægtefæller efter 6 måneder med 500 kr. for hver ægtefælle (600 kr. i 2009 niveau). Formålet med reglen var i sin tid at skabe et økonomisk incitament for ægtefæller til at komme i ordinær beskæftigelse, men synes efter foreningens opfattelse at forudsætte, at begge ægtefæller har et forsørgelsesgrundlag.

Kommentar:

Ifølge loven gælder reglen om nedsættelse af hjælpen efter 6 måneder med 2 gange 500 kr. (600 kr. i 2009 niveau) for ægtepar, hvor en eller begge ægtefæller modtager kontanthjælp på voksensats. I det omfang nedsættelsen ikke kan ske hos den ene ægtefælle, sker nedsættelsen hos den anden ægtefælle. Der er ikke fundet grundlag for at foreslå ændringer i reglerne på dette område. Det oprindelige formål med reglen: At skabe et økonomisk incitament til at arbejde og dermed bringe sig ud af offentlig forsørgelse, gælder også i forhold til ægtepar, hvor hjælpen til den ene ægtefælle er ophørt på grund af 300/450 timers reglen.